

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007. május 17.

TÁRSADALOMISMERET

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2007. május 17. 14:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 240 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Az érettségi feladatsor két részből áll.

- Az *A* rész a mindenki által megoldandó feladatokat tartalmazza a társadalom- és jelenismeret témaköréből.
- A *B* rész két feladatsort tartalmaz:
 - I. gazdasági alapismeretek,
 - II. pszichológiai alapismeretek.

Kérjük, aláhúzással jelölje (fentebb) a vizsgázó, hogy a *B* rész két feladatsorából melyiket választja. (Csak az egyik feladatsor megoldásáért kaphat pontot.)

Az írásbeli dolgozat végső pontszámát (max. 75 pont) az *A* rész (max. 55 pont) és *B* rész (max. 20 pont) pontszámának összege adja meg.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15 pont

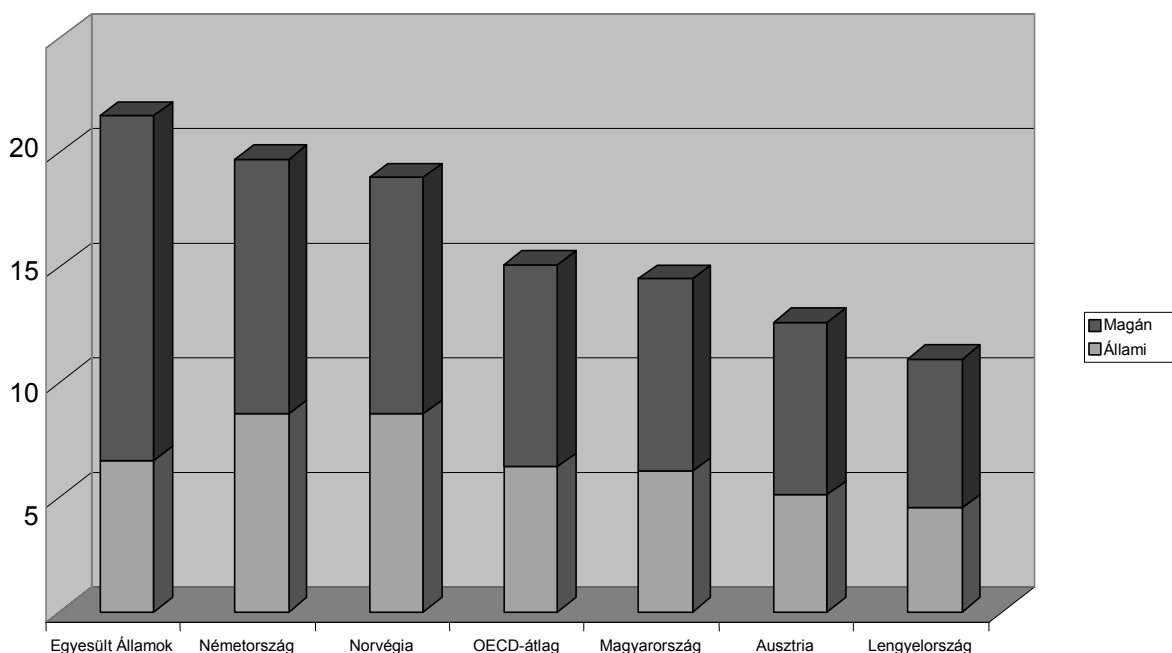
A.2. Az alábbi szöveg a jelenkori Magyarország egyik problémájáról, az egészségügy helyzetéről szól. Mutassa be 15-20 sorban a felvetett kérdést a megadott szempontok és az eset alapján!

- Indokolható-e a közölt statisztikai adatok alapján, hogy hazánk a lehetőségeihez képest keveset költ az egészségügyre?
- Milyen okai lehetnek a munkaképes korú férfiak nagyobb arányú elhalálozásának?

„Miközben a magyar egészségügyi ellátás mutatói javarészt megfelelnek az ország gazdasági fejlettségének, az életkilátások rosszabbak, a megbetegedés kockázata nagyobb, a gyógyulás esélye kisebb, mint az európai és más fejlett országok többségében. A 65 évesnél fiatalabb férfiak halálozási arányszáma háromszorosa az EU-átlagnak. Viszont a kötelező védőoltásoknak köszönhetően Magyarország járványügyi helyzete kimondottan jó.”

Forrás: Heti Világgazdaság 2005.

A MAGÁN- ÉS AZ ÁLLAMI EGÉSZSÉGÜGYI KIADÁSOK A GDP SZÁZALÉKÁBAN, 2003 (%)

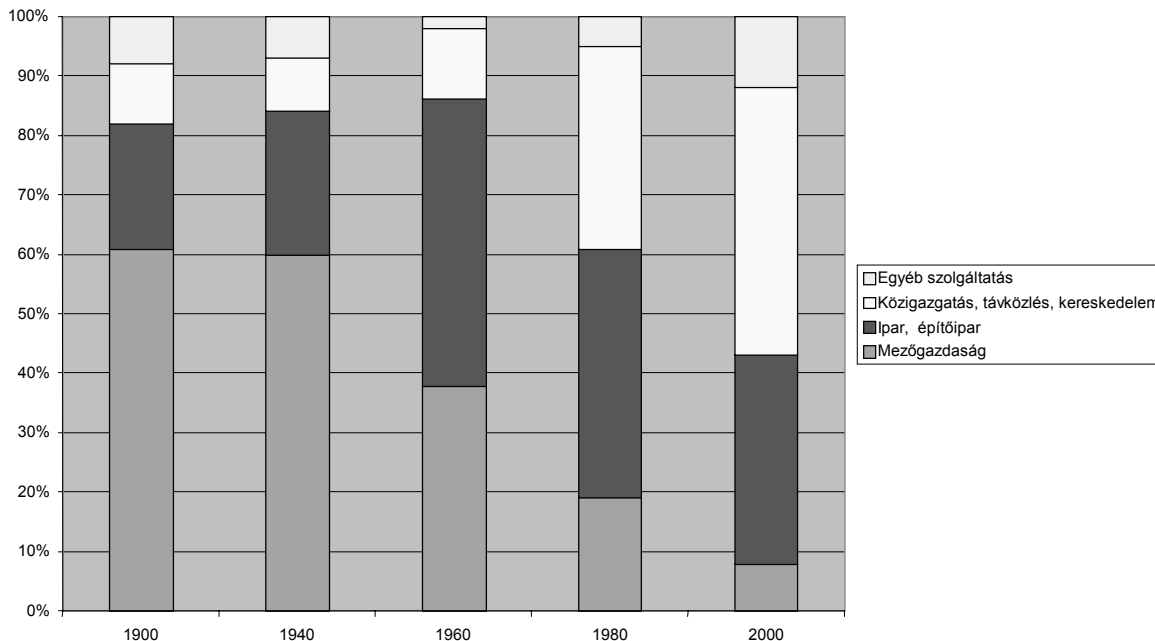

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A.4. Az alábbi oszlopdiagram a magyarországi foglalkoztatási szerkezet változásait szemlélteti. (összesen: 4 pont)

a) Töltse ki szám adatokkal és az ágazatok neveivel a kipontozott helyeket!

A magyarországi foglalkoztatási szerkezet változása, 1900 és 2000 között (%)

Forrás: Tankönyv 267. o.

100 év alatt a mezőgazdaságban és erdőgazdálkodásban foglalkoztatottak aránya%-ról%-ra csökkent.

Napjainkban a ágazatban foglalkoztatják a legtöbb embert, az összes dolgozó kb. %-át.

Az alkalmazott személyek arányában a legkisebb változás 100 év alatt a területén következett be, de arányaiban ez jelentős,-szeres növekedést jelez.

(Minden helyes válaszáért 0,5 pont jár.)

3 pont	
---------------	--

b) Mit tud megállapítani hazánk foglalkoztatási jellemzőiről és fejlettségéről a diagram adatai alapján?

.....

.....

.....

(A feladatrészért 1 pont adható, a pont megadásához két helyes megállapítás vagy állítás szükséges.)

1 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A.5. Az alábbiakban fogalom meghatározásokat olvashat. Írja a fogalmakat a kipontozott vonalra!

- A): a kölcsönadott tőke díjazása, amelyet gyakran ennek a tőkének a százalékában fejeznek ki.
- B): üzenetek átadását lehetővé tevő eszköz, intézmény. Kapcsolatot teremt az üzenet küldője és több átvevő között. Ilyen a könyv, a televízió, a sajtó. Ellenhatalmat alkot, amely szembe szállhat az állammal, a vállalatokkal, ezáltal részt vesz a demokráciák működésében.
- C): be nem jelentett, adómentes vállalkozói munka, besegítés, javítás, szerelés.

(Minden helyes megoldás 1-1 pontot ér.)

3 pont	
---------------	--

A.6. Válassza ki és húzza alá az alábbi meghatározások közül azt az egyet-egyet, amely a keretben lévő meghatározáshoz tartozik!

SOKKTERÁPIA

- lázas betegség gyógyítása
- nagy dózisban adott mérge, melyet főleg rákbetegek gyógyítására alkalmaznak
- önvédelemre használható, gázsprayhez hasonló eszköz
- pszichológusok által alkalmazott kísérleti gyógymód
- gyors átmenet a piacgazdaságba privatizáció útján

KONFLIKTUS

- szembenállás, amikor az egyéni vagy kollektív szereplők fellépnek, hogy a helyzetet a maguk előnyére megváltoztassák
- díszes lovasfogat, napjainkban főleg városnézésre használják
- kapcsolatfelvétel, amelyet szemmel vagy érintéssel kezdeményeznek
- koncertek záróakkordjaként a vonósok által húzott zenei hang, tus
- megnyugvás, már a görög drámák céljaként is megfogalmazott pozitív érzés

(Elemenként 0,5 pont.)

1 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A.7. Magyarázza meg az alábbi fogalmakat!

Jogállam:

.....

Parlamentáris rendszer:

.....

Magyarázza meg, milyen összefüggés van a két fogalom közt!

.....

.....

.....

(Minden helyes megoldás 1-1 pontot ér.)

3 pont	
---------------	--

A.8. Az alábbiakban egy brazil család életéről olvashat megállapításokat. A szöveg és meglévő ismeretei alapján fogalmazzon meg 2-2, a családi döntés melletti és elleni érvet!

Jali egy kis faluban él az Amazonas mentén. Családja eddig főleg halászatból élt, és néha a turistáknak adták el hagyományos tárgyaikat, hagyták magukat fényképezni, táncoltak is néhány dollárért. Mostanában viszont egyre kevesebb a hal, és nem jönnek a turisták sem, mert mellettük is megkezdődött a fakitermelés, égetik az erdőt. Az azelőtt erdővel borított területeken szarvasmarha-tenyésztésbe kezdenek. Jali apjánál járt egy kereskedő, aki hitelbe ígért 12 állatot, csak irtsák ki az erdőt. Jaliék úgy döntöttek, másnap elkezdik a favágást, majd az égetést.

Helyes a családi döntés, mert

.....

.....

.....

.....

.....

Helytelen a családi döntés, mert

.....

.....

.....

.....

.....

(Minden helyes megoldás 1-1 pontot ér.)

4 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B rész

Ismételten felhívjuk figyelmét, hogy a B rész két feladatsorából csak az egyiket kell megoldania!

**B. I.
Gazdasági alapismeretek**

B. I. 1. Mit jelentenek az alábbi betűszavak?

1. **MNB:**
2. **Kkt.:**
3. **BÉT:**

3 pont	
---------------	--

B.I.2. Válassza ki a helyes megállapítást!

I.

- A)* A vállalat tulajdonosának bére a vállalkozás bevételei közé tartozik.
- B)* A vállalkozói engedély kiváltására fordított pénz, mivel a befizető még nem vállalkozó, nem számolható el költségként.
- C)* A vállalatok profitja a bevételeik és kiadásaik különbsége.
- D)* Az előző állítások mindegyike igaz.

II.

- A)* A gyenge forint előnyös a külföldön nyaraló magyar turisták számára.
- B)* Az erős forint kedvező a külföldön nyaraló magyar turisták számára.
- C)* Az erős forint kedvező a magyar exportőrök számára.
- D)* A gyenge forint kedvező az importált energiát felhasználó magyar vállalkozások számára.

III.

- A)* Az Európai Unióban bármelyik tagországában minden magyar munkavállaló szabadon vállalhat munkát.
- B)* A magyar munkavállalók az Európai Unió tagállamaiban csak külön munkavállalási engedéllyel vállalhatnak munkát.
- C)* A magyar munkavállalók számára csak az EU-tagországok egy része biztosítja a szabad munkavállalást.
- D)* Magyarországon a magyar állampolgárokon és az EU-országok állampolgárain kívül csak a magyarul tudó munkavállalók vállalhatnak munkát.

(Minden helyes megállapítás 1 pontot ér.)

3 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B.I.3. Döntse el, igaz vagy hamis egy-egy állítás! Húzza alá a megfelelőt!

a) A teljes foglalkoztatás azt jelenti, hogy egy adott időszakban nincsenek munkanélküliek.

Igaz – Hamis

b) A külföldiek által Magyarországon elköltött pénz importként is felfogható.

Igaz – Hamis

c) Részvénytársaságot egy ember is létrehozhat.

Igaz – Hamis

d) Egy országban akkor van infláció, ha ott minden terméknek és szolgáltatásnak növekszik az ára.

Igaz – Hamis

e) Egy költségvetés akkor van egyensúlyban, ha a bevételei magasabbak, mint a kiadásai.

Igaz – Hamis

f) A betéti társaságok beltagjai minden vagyontárgyukkal felelnek a cég tartozásaiért.

Igaz – Hamis

g) Az államkötvény a gazdasági szereplők által az államnak nyújtott hitelt megtestesítő értékpapír.

Igaz – Hamis

h) A marketingstratégia a vállalatok középtávú marketing tevékenységének terve.

Igaz – Hamis

(Elemenként 0,5 pont.)

4 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
